

Helsingi Ülikooli Haigla külastus 05.09.2018 eesmärgiga tutvuda OLKA tegevusega.

Fotol TÜK ja Lõuna-Eesti haigla õendusjuhid

Päevakava:

10.30–12.00 OLKA tutvustus

12.00–13.00 lõuna

13.00–14.00 ringkäik haiglas

14.00–15.00 kohtumine kogemusnõustajaga ja kogemuste vahetamine

Osalejad: Tiina Freimann, Külli Uiho, Angelika Lall, Kadri Piir, Lilia Leppsaar, Tiia Toots, Hille Vaht

MEMO

EJY ry – tervise-, sotsiaal- ja heaolu valdkonna ühingute koostööorgan, mis edendab paikkonna elanike heaolu. Ühendab hetkel 85 ühendust ja edendab ühingutevahelist koostööd.

OLKA - koordineerib patsiendiühenduste ja vabatahtlike tööd haiglas. OLKA = ölg soome keeles, tähendab öla ja toe pakkumist. 2017. aastal käisid vabatahtlikud patsientide juures 13 000 korda.

OLKA tegutseb haiglas 5 aastat. Praegu on OLKAs 150 vabatahtlikku ja 2 koordinaatorit. Tegutsetakse Helsingi, Espoo ja Töölö haiglas. Koordinaatorid on palgalised töötajad. Ühelt poolt finantseerib nende tööd tervishoiu sektor (meie mõistes tervishoiu ministeerium) ja teisalt on olemas vabatahtlikku tegevust sponsorluse/annetuste abil rahastav organisatsioon.

Petra Saarinen
Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori
OLKA, EJY ry
olka@ejy.fi
p. 050 381 7722

Anni Muhonen
OLKA-koordinaattori
OLKA, HUS
olka@hus.fi
p. 050 375 3914

Jussi Sorsimo
Kehitysasiantuntija
OLKA, EJY ry
jussi.sorsimo@ejy.fi
p. 040 056 1040

Aino Yrjänä
Asiantuntija, Vertaistalo.fi
OLKA, EJY ry
aino.yrjana@ejy.fi
p. 050 382 7711

Anu Toija
Projektipäällikkö
OLKA, EJY ry
anu.toija@ejy.fi
p. 050 381 5511

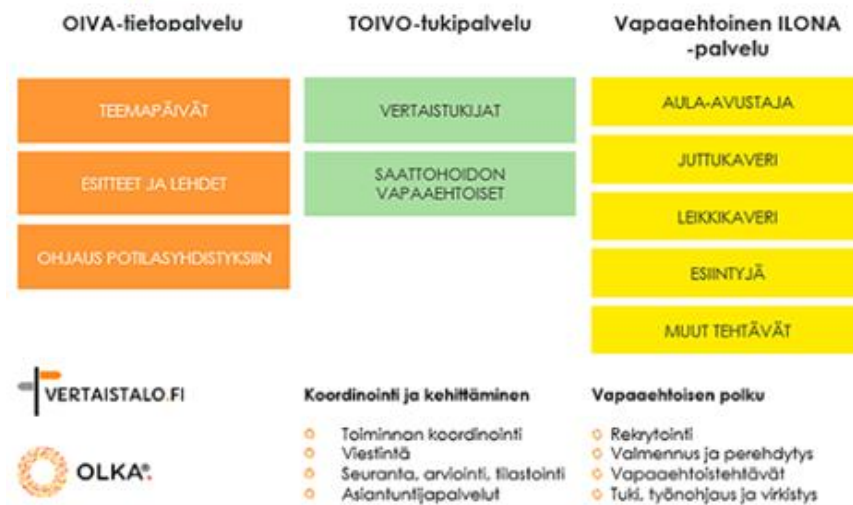

Tarja Nordman
Projektipäällikkö
OLKA, HUS
tarja.nordman@hus.fi
p. 040 732 3444

Fotol: EJY ry ja OLKA palgalised töötajad, neist kaks on HUS palgal.

Lisateave: <http://www.hus.fi/potilaalle/potilastukipiste-olka/sivut/default.aspx?redirected=1>

OLKA® – koordineitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa

OLKA teenused:

- OIVA infoteenused: teemapäevad, kirjalik infomaterjal, patsiendiühenduste info
- TOIVO tugiteenused: kogemustoetajad, haiglatöö vabatahtlikud
- ILONA vabatahtlik tegevus: fuajee-abistaja, vestluskaaslane, mängukaaslane, esineja, muu

OLKA tegevus on protsessipõhine: I etapp värbamine, II etapp valmistumine ja II etapp on tegutsemine vabatahtlikuna.

I etapp

Vabatahtlike värbamine

Info OLKA ja patsiendiühenduste kodulehekülgedel, Facebook`is, üritustel, haiglas OLKA infonurkades, tutvustus ehk teemapäevad kogukonnas, erinevad infokanalid, ajakirjandus, koostöö erinevate patsiendi organisatsioonide ja ühingutega (südamehaiged, vähihaiged, diabeet).

Infot jagatakse kahte liiki:

- OLKA (oma organisatsiooni tutvustamine)
- patsiendiühingute tutvustamine (kuidas edasi minna haigusega)

II etapp

Vabatahtlike ettevalmistus

Vabatahtlike ettevalmistus toimub 4x aastas. Ettevalmistav õpe kestab 4 tundi. Õppe käigus tutvustatakse haiglat, vabatahtlike süsteemi (EJY ry) ja OLKAat, käiakse läbi haiglahügieeni juhendid vabatahtlikele, käsitletakse vabatahtlike õigusi ja vastutust haiglas, räägitakse vaikumiskohustusest.

Kogemustoetaja ettevalmistus toimub kaks korda aastas 3-4 päeva.

Teemad:

- tervise kaotus ja abistaja oma lein

- kogemustuki – motivatsioon, teooria ja selle tähendus
- kogemustoe erinevad vormid
- kogemustoetaja kohtumine haigestunuga
- kogemustoetaja oma toimetulek/jaksamine

Intervjuu ja leping vabatahtlikuga

Vabatahtlike koordinaator viib läbi intervjuu vabatahtlikuga, mis kestab umbes 1 tunni. Vabatahtlikuks valitakse selleks sobivad inimesed. Teemad intervjuu käigus: miks inimene tahab tulla vabatahtlikuks, mida ta soovib teha ja milliseid tegevusi organisatsioon pakub.

Kui on läbitud ettevalmistav õpe ja intervjuu ning inimene soovib tulla vabatahtlikuks ja ta on sobiv selleks tööks, siis vormistatakse kirjalik leping, mis sisaldab ka vaikimiskohustust (meil konfidentsiaalsuslepe). Sõlmitakse ka õnnetusjuhtumite kindlustusleping, kui midagi peaks vabatahtlikuga juhtuma selle tegevuse käigus. Kindlustus katab kulud.

Kohandamine

Vabatahtliku tegevusega kohanemiseks on esimesed 2-3 külastust patsiendi juurde koos mentoriga (kogemustega vabatahtlikuga).

Tugi

Vabatahtlikel on võimalik osaleda tööjuhendamisel, ergutusüritustel ja lisakoolitustel.

Tegevuse peatamine või lõpetamine

Vabatahtlikel on õigus võtta vabatahtlikus tegevuses vaheaeg või see lõpetada. Saab vahetada tegevust. Selles lepitakse kokku koordinaatoriga.

Nõuded vabatahtlikule

Vabatahtlik peab olema vähemalt 18-aastane, taktitundeline ja hea kuulaja, tema enda elu peab olema tasakaalus. Ta peab olema kriminaalselt karistamata (lastega töötamisel teeb OLKA väljavõtte karistusregistrist), teatud vaktsineerimised peavad olema tehtud (nt gripp). Ägeda viirushaigusega ei saa patsiente külastada. Kontaktpuude patsiendiga ja ravinõuanded pole lubatud!

Vabatahtlike riietus

Vabatahtlikud kannavad eest nööpidega vesti (valmistatud samast materjalist, millest personali tööriided). Seljal on kirjutatud kahes keeles „vabatahtlik“, lisaks on nimesilt, millel vabatahtliku foto. Esiosal OLKA sümbol. Riietuse värv on personali riietusest erinev.

Kes on vabatahtlikud?

Arstid, õed, tudengid, töötud, töövõimetud ja pensionärid. Kõige suurema osa moodustavad pensionärid.

Haigla pakub vabatahtlikele: õnnetusjuhtumi kindlustust, võimalusel tasuta kohviku ja muuseumikülastusi, kohvi ja saiakest pärast igat vahetust, vabatahtliku tööriietust (roheline nimeline jakk) ja tööriiete pesemist. Vabatahtlikele toimuvad kokkusaamised, vestlusringid. Soovi korral on võimalik saada tuge ja nõustamist haigla pastorilt.

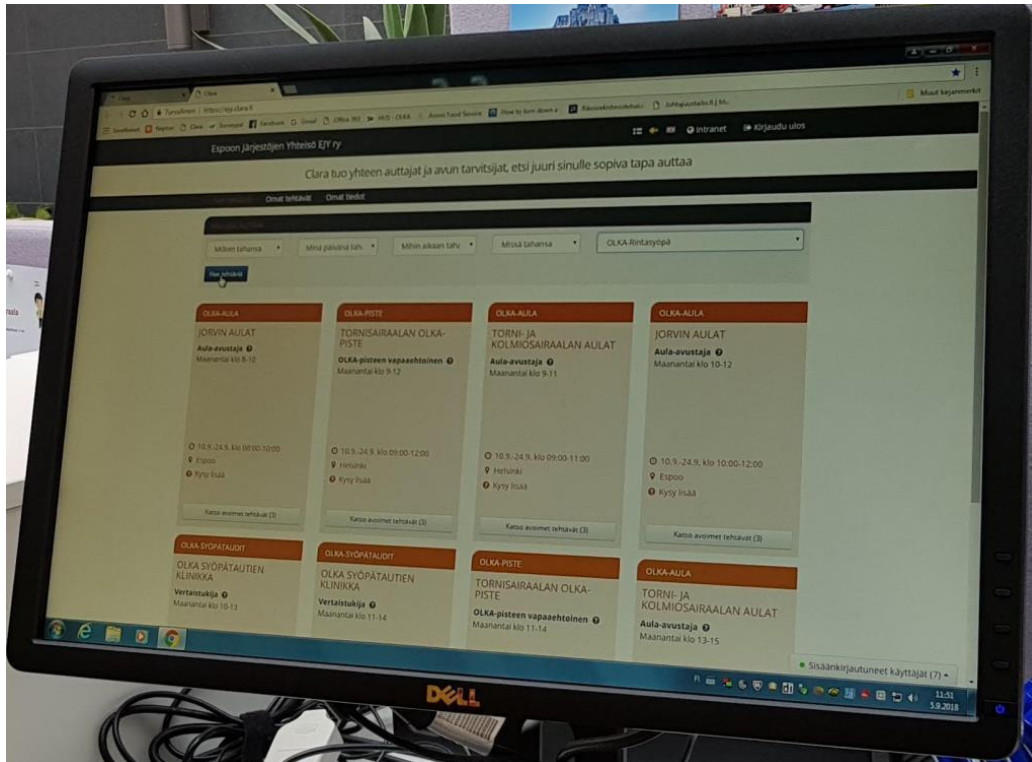
Vabatahtliku tegevused

Vabatahtlikud toovad patsiendile ja tema lähedastele rõõmu, tuge ja lootust. Peamised tegevusvaldkonnad on:

- **kogemustoe pakkumine** (vabatahtlikud pakuvad oma kogemuse põhjal tuge samas olukorras või sama haigusega/vigastusega patsientidele/lähedastele)
- **fuajee abistaja** (juhendaja, majasisene saatja, abistab liikumisel haigla osakondades, leida vajalikke kabinette jne)
- patsiendi **vestluskaaslane**
- laste osakonnas lapse **mängukaaslane**
- **esinemine** (teemapäevadel esinemine, muusikalised ettekanded jmt)
- muud tegevused, nt **juttude kirjutamine** OLKA teabekanalitesse

Vabatahtlikud ei sekku ravi ja hooldusega seonduvasse. Ei anna soovitusi ega vii läbi füüsilist abistamist. Vabatahtlike tegevus on lootuse ja toe pakkumine. Hooldustoiminguid jm seesugust ei lubata teha, kuna vabatahtlikul puudub info patsiendi haiguse ja hoolduse osas. Koordinaatori sõnul on õenduskodudes lubatud vähesel määral osaleda hooldustoimingutes, ainult piiratud tegevused.

Vabatahtlike vahetused: kestavad 2-3 h. Elektroonilist graafikut peab vabatahtlike koordinaator. Vabatahtlikud märgivad graafikusse endale sobivad ajad ja käimise korrad. Kogemustoetajal on võimalus elektroonses broneerimisüsteemis valida endale sobivaid vahetusi.

Koordinaator informeerib osakondasid, millal ja kui palju vabatahtlike tuleb ja millega nad tegelevad. Reeglina on üks vabatahtlik/kogemusnõustaja ühes osakonnas korraga, kui ollakse koos, siis arutatakse ennem läbi, kes mida ja kellega teeb.

Vabatahtliku töö kohta levitatakse infot: haiglapersonali poolt, haigla OLKA infonurkades, OLKA ja EJY ry ühingute kodulehekülgedel, Facebook`is, teemapäevadel ja muudel üritustel.

Mis aitab kaasa vabatahtlike toimimisele haiglas?

- Toimiv tegevus on kõige parem reklaam, inimesed näevad ja kogevad vabatahtlike tegevust.
- Avatud ruumid nii haigla fuajees, kus on suurem infokeskus ja osakondades, samuti tegevus avatud ruumides.
- Avatud ruumides olevat materjali võidakse kasutada igal ajal, mitte ainult koordinaatorite või vabatahtlike seal viibimise ajal.

Vabatahtliku motivatsioon: tänuavaldused patsiendi ja asutuse poolt, seltskond-suhtlemine-kogemuste vahetamine teiste vabatahtlikega, noortel motivatsioon meditsiini edasi õppida, kogemusnõustajatel – teiste sama haigusega patsientide nõustamine – psühholoogiline abistamine.

Fotol: Kohtumine vabatahtliku kogemustoetaja Eskoga

Vabatahtlik kogemustoetaja Esko ütles, et teda motiveeris vabatahtlikuks hakkama suur tänutunne haiglas saadud abi eest ja tema on seda tööd tehes õnnelik.

Fotol: meie külaskäigu kajastus Facebook'is.

Vabatahtlike külad (Vertaistalo.fi)– mis koosneb erinevate haiguste patsiendiühenduse keskusest patsientide ja omaste nõustamiseks, sh kogemusnõustamine, nõustatakse vajadusel ka virtuaalselt.

Väljavõtteid OLKA lehest 2018

Haiglasse tulevad patsiendid on sageli stressis eelseisva vastuvõtu või protseduuri tõttu ning on rõõmsad, kui kohe haigla fuajees on keegi nende jaoks, kes õpetab, abistab ja vajadusel saadab ka kohale.

.....

OLKAga 2017. aastal koostööd alustanud Töölö haigla neurokirurgia osakonna personal hindab vabatahtlike tegevust kõrgelt ja tunneb, et see on väärtuslik lisa patsiendi terviklikule ravile. Kõige rohkem vajati vabatahtlike abi ajukasvajate ja -vigastustega ning Parkinsoni tõvega patsientide puhul, kuna neil oli protseduuride järel palju küsimusi ning toe ja abi vajadus.

.....

OLKAs on võimalik korraldada teemapäevi, kus organisatsioon või haiglaosakond saab tutvustada oma tegevust haiglakülastajatele. 2017. aastal korraldati Meilahdi haiglas 31 teemapäeva, kus osales umbes 1000 inimest.

.....